

Põhiseaduskomisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XII koosseisu VIII istungjärgu ajal

Antud lühiülevaade käsitleb Riigikogu põhiseaduskomisjoni tegevust **Riigikogu XII** koosseisu **VIII** istungjärgul, **perioodil 8. september - 18. detsember 2014.**

Komisjoni koosseis

Esimees: Rait Maruste, komisjoni esimees (RE)
Aseesimees: Tarmo Tamm (K)
Liikmed: Jaak Aaviksoo (IRL)
Peep Aru (RE)
Andres Herkel (fraktsiooni mittekuuluv)
Kalev Kotkas (SDE)
Rein Lang (RE)
Väino Linde (RE)
Urmas Reinsalu (IRL)
Indrek Saar (SDE)
Priit Toobal (KE)

Istungite arv

VIII istungjärgul tuli põhiseaduskomisjon kokku **22.** korral, mis olid kõik korralised istungid, sealhulgas peeti 2 avalik istungit, millest esimene oli ühine istung kultuuri- ja sotsiaalkomisjoniga kodanikuühiskonna arengust (EKAK 2012-2014) ning teine oli ühine istung kultuurikomisjoniga kodanikuharidusest Eestis. Lisaks toimus 1 komisjoni istung istungjärgude vahelisel ajal enne VIII istungjärgu algust 4. augustil 2014.

Eelnõud

Enne VIII istungjärgu algust oli komisjoni menetluses 27 seaduseelnõu ja 4 otsuse eelnõu. Põhiseaduskomisjon määrati istungjärgude vahelisel ajal (juuni, juuli 2014) 5 seaduseelnõu ja 3 otsuse eelnõu juhtivkomisjoniks ning istungjärgu jooksul 8 seaduseelnõu ja 3 otsuse eelnõu juhtivkomisjoniks. Pärast VIII istungjärgu lõppu on komisjoni menetluses 26 seaduseelnõu ja 2 otsuse eelnõu.

VIII istungjärgul põhiseaduskomisjoni menetluses olnud eelnõudest:

Võeti vastu 8 seaduseelnõu ja 3 otsuse eelnõu:

1. Isikut tõendavate dokumentide seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu (699 SE), vastu võetud 21.10.2014
2. Vabariigi Valitsuse seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (604 SE), vastu võetud 23.10.2014

3. Süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse eelnõu (635 SE), vastu võetud 05.11.2014
4. Riigipiiri seaduse, tolliseaduse ning politsei ja piirivalveseaduse muutmise seaduse eelnõu (701 SE), vastu võetud 18.11.2014
5. Kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu (698 SE), vastu võetud 02.12.2014
6. Riigikogu liikme staatuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (396 SE), vastu võetud 09.12.2014
7. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (602 SE), vastu võetud 09.12.2014
8. Õiguskantsleri seaduse täiendamise seaduse eelnõu (663 SE), vastu võetud 09.12.2014
9. Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Harri Salmanni kohtunikuametist vabastamine" eelnõu (696 OE), vastu võetud 09.09.2014
10. Riigikogu otsuse „Riigikogu otsuse „Riigieelarve kontrolli erikomisjoni moodustamine“ muutmise“ eelnõu (702 OE), vastu võetud 25.09.2014
11. Riigikogu otsuse "Viive Ligi Riigikohtu liikme ametisse nimetamine" eelnõu (792 OE), vastu võetud 16.12.2014

Tagasi lükati 2 seaduseelnõu ja 2 otsuse eelnõu:

1. Riigikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (666 SE), tagasi lükatud 17.09.2014
2. Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele" eelnõu (342 OE), tagasi lükatud 14.10.2014
3. Riigikogu otsuse "Rahvahääletuse korraldamine Riigikogu liikmete poolt algatatud kooseluseaduse eelnõu (650 SE) vastuvõtmise küsimuses" eelnõu (704 OE), tagasi lükatud 08.10.2014
4. Kodakondsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (742 SE), tagasi lükatud 17.12.2014

Arvamuse andmised

Lisaks eelnõude menetlemisele andis põhiseaduskomisjon kahel korral arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile ja ühel korral riigikaitsekomisjonile:

1. ELAKile arvamuse andmine nõukogu otsuste eelnõude, millega määratakse kindlaks Regioonide Komitee koosseis ning Majandus- ja Sotsiaalkomitee koosseis, kohta (komisjonis 22-09-2014)

2. ELAKile arvamuse andmine Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse, millega muudetakse määrust (EL) nr 604/2013 seoses sellega, kuidas määrata kindlaks sellise rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik, mille esitab saatjata alaealine, kellel ei ole liikmesriigis seaduslikult viibivaid pereliikmeid, õdesid vendi või sugulasi, muutmise ettepaneku kohta (komisjonis 22-09-2014)
3. Riigikaitsekomisjonile arvamuse andmine riigikaitseaduse eelnõu 772 SE mõnede sätete põhiseaduspärasuse kohta (komisjonis 16-12-2014)

Samuti andis põhiseaduskomisjon 7 korral arvamuse Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve asjades, neist ühte arutas komisjon istungjärkude vahelisel ajal.

1. Riigikohtule arvamuse andmine ravimiseaduse § 116⁵ lõigete 1-6 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-30-14) (komisjonis 04-08-2014)
2. Riigikohtule arvamuse andmine erakooliseaduse § 22² põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-26-14) (komisjonis 09-09-2014)
3. Riigikohtule arvamuse andmine sotsiaalhoolekande seaduse § 22² lg 1 ja 2 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-33-14) (komisjonis 07-10-2014)
4. Riigikohtule arvamuse andmine jäätmeseaduse muutmise seaduse § 1 lg 1 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-34-14) (komisjonis 21-10-2014)
5. Riigikohtule arvamuse andmine kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 18 lg 3 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-49-14) (komisjonis 02-12-2014)
6. Riigikohtule arvamuse andmine halduskohtumenetluse seadustiku §112 lg 1 p 1 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-50-14) (komisjonis 02-12-2014)
7. Riigikohtule arvamuse andmine alates 01.07.2009. a kuni 30.03.2014. a (incl) kehtinud tulundusühistuseaduse § 41 lg 1 põhiseaduspärasuse kohta (PSJV nr 3-4-1-51-14) (komisjonis 16.12.2014)

Õiguskantsleri ettepanekud

Põhiseaduskomisjon arutas õiguskantsleri ettepanekuid nr 30 ja 31 ning otsustas toetada ettepanekut nr 30 ja mitte toetada ettepanekut nr 31.

1. Õiguskantsleri ettepanek nr 30: Ravikindlustuskaitse võlaõigusliku lepingu alusel tulu teenival isikul (komisjonis 10-11-2014)
2. Õiguskantsleri ettepanek nr 31: Kõrgete riigilõivude mõju kohta tsiviilkohtumenetluses (komisjonis 18-11-2014; 19-12-2014)

Ettekanded ja ülevaated

Põhiseaduskomisjonile tegid ettekanded:

- Rahandusminister tutvustas avaliku teenistuse 2013. a ülevaadet (komisjonis 22-09-2014);
- Riigikontroll tutvustas käimasoleva auditi „Reklaami- ja kommunikatsiooniraha kasutamine valdades ja linnades“ lähenemisviisi ja kavandatavaid soovitusi (komisjonis 18-11-2014).

Tellitud uuringud ja ekspertiisid

Põhiseaduskomisjon tellis Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsisakonnalt eelhinnangu Riigikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (600 SE) mõjude kohta. Eelnõuga soovitakse vabastada Riigikogu valimistel esimest korda kandideeriv osalev erakond kautsjoni tasumisest. Samuti näeb eelnõu ette, et valituks osutub erakonna kandidaat, kellele antud häälte arv ületab lohtkvoodi või on sellega võrdne, või üksikkandidaat, kellele antud häälte arv on vähemalt 75 protsenti lihtkvoodist.

Muu tegevus

Põhiseaduskomisjon arutas Jüri Adamsi ja Eesti Vabaerakonna Algatusrühma kollektiivset pöördumist "Lõpetada erakondade ületoitmine!" (komisjonis 15-12-2014)

Komisjoni välistegevus (delegatsioonid, välislähetused)

1. Põhiseaduskomisjoni esimehe Rait Maruste lähetus 13.-14. oktoobril 2014 Itaalia Vabariiki inimõiguste komisjonide esimeeste kohtumisele.
2. Põhiseaduskomisjoni esimehe Rait Maruste lähetus 3. novembril 2014 Riiga Läti Vabariiki Eesti, Läti ja Leedu parlamentide komisjonide esimeeste kohtumisele.

Koostanud: Pille Naar, Silja Tammeorg